جام جم

سه‌شنبه ۲۸ تیر ۱۴۰۱ | ۱۹ ذی‌الحجه ۱۴۴۳ | ۲۰ صفحه | سال بیست‌وسوم - شماره ۶۲۶۳ | استان تهران و البرز ۳۵۰۰ تومان - دیگر استان‌ها ۲۵۰۰ تومان | Tuesday - July 19 ,2022 |

■ شاپا: ISSN1735-3637
■ پایگاه اطلاع‌رسانی: www.jamejamdaily.ir
■ پست الکترونیکی: info@jamejamdaily.ir

■ تهران، بلوار میرداماد، جنب مسجد الغدیر، شماره ۱۲۹
■ تلفن: ۲۳۰۰۴۰۰۰-۰۲۱ ■ دورنگار تحریریه: ۲۳۰۰۴۴۳۳
■ سازمان توزیع: ۶۱۹۳۳۱۱۵ ■ کدپستی: ۱۹۱۱۶۱۸۴۱۳
■ امور مشترکین: ۶۱۹۳۳۱۱۵ ■ سازمان آگهی‌ها: ۴۹۱۰۵۰۰۰
■ شماره پیامک: ۳۰۰۰۱۱۲۴۰ ■ تلفن گویا: ۲۳۰۰۴۴۴۴
■ چاپ: چاپخانه روزنامه جام جم

■ روزنامه فرهنگی، اجتماعی صبح ایران ■ صاحب امتیاز: سازمان صدا و سیمای جمهوری اسلامی ایران ■ مدیر مسؤول: مهدی گیوه‌کی ■

حدیث

پیامبر اکرم(ص)

هر مسلمانی بذری بیفشاند یا نهالی بنشاند و از حاصل آن بذر و نهال پرنده‌ای یا انسانی یا چرنده‌ای بخورد، آن برای او صدقه محسوب شود.
کنزالعمال

واحه

جز نقش تو در نظر نیامد ما را
جز کوی تو رهگذر نیامد ما را
حافظ

اوقات شرعی

اذان ظهر: ۱۳:۱۱	غروب آفتاب: ۲۰:۱۸
اذان مغرب: ۲۰:۳۹	نیمه‌شب شرعی: ۰۰:۲۰
اذان صبح (فردا): ۰۴:۲۲	طلوع خورشید (فردا): ۶:۰۳

جهان در تنور

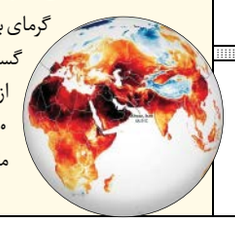

گرمای بی‌سابقه، امان اروپایی‌ها را بریده است؛ از احتمال مرگ هزاران نفر در بریتانیا بگیرید تا آتش‌سوزی گسترده در جنگل‌های پرتغال، فرانسه و اسپانیا. از سوی دیگر، دمای هوا اوایل این هفته در بخش‌هایی از عراق، ایران و کویت افزایش یافته است. از دیروز بخش‌هایی از عراق، ایران و کویت دمای بیش از ۵۰ درجه را تجربه کردند. اهواز دیروز دمای ۵۲/۲ درجه را ثبت کرد. این شهر جنوبی ایران در آخرین ماه بهار نیز چنین دمایی را به خود دیده بود که رکورد ۷۰ ساله دمای خرداد ماه در این شهر شکسته شد.

مردی در گله شیرها

کوین ریچاردسون را رام‌کننده شیرها می‌گویند. کسی که حالا جزئی از گله شیرها محسوب می‌شود. او پژوهشگر رفتارشناسی جانوران است. ریچاردسون در آفریقای جنوبی توسط یک گله شیر به عنوان عضوی از گله پذیرفته شده و با آنها زندگی می‌کند. تلاش اصلی کوین ریچاردسون، به تعبیر دانشمندان، فراهم کردن امکان آشتی بین جانوران وحشی و دنیای انسان‌هاست.

حکمت

نهج‌البلاغه حکمت ۳۶۸

■ ترسناک‌ترین چیزی که بر شما بیم دارم، دو خصلت است: پیروی از هوا و آرزوهای دراز. پیروی هوا، از حق باز می‌دارد و آرزوهای دراز، آخرت را از یاد می‌برد.

امروز در تاریخ

■ عملیات نامنظم فتح ۸ در شمال موصل در عمق خاک عراق توسط سپاه / ۱۳۶۶
■ زادروز منوچهر ستوده، ایران‌شناس، جغرافیدان، استاد دانشگاه تهران و پژوهشگر / ۱۲۹۰
■ سالمرگ خسرو شکیبایی، بازیگر تئاتر و تلویزیون و سینما / ۱۳۸۷
■ وفات استاد جلال‌الدین همایی / ۱۳۵۹

نکته روز

پشه‌های مرگبار و شیرهای آرام

خطرناک‌ترین حیوانات جهان برای ما کدامند؟ می‌توان گفت پشه، در ظاهر نیش آن در مقایسه با حمله تمساح چیزی نیست اما سالانه صدها هزار نفر بر اثر بیماری‌های انتقال یافته از طریق پشه مانند مالاریا و تب دنگی جان خود را از دست می‌دهند.

دومین حیوان در فهرست مرگبارترین حیوانات مار و سومی سگ است. سپس در رتبه چهارم حلزون آب شیرین را داریم که در برابر آن شکارچیان بزرگ مانند تمساح (در رتبه هشتم)، شیر (در رتبه دوازدهم) و کوسه (در رتبه چهاردهم) در جایگاه‌هایی کاملا تحقیرکننده قرار می‌گیرند.

فهرست مرگبارترین حیوانات که در سال ۲۰۱۸ میلادی توسط وب‌سایت استاتیستا منتشر شد احتمالا برای تاکید بر مهربانی نسبی شیر بود که در آن سال تنها ۲۲ نفر را کشت. بنابراین لازم نیست از پادشاه جانوران بترسید! نکته این نیست که پشه‌ها می‌مکند یا این که با دیدن حلزون باید با فریاد فرار کنید.

نکته این است که اگر خزندگان غول پیکر و کوسه‌ها را تحریک نکنید و از دهان‌شان دور بمانید شما را به طور کلی تنها خواهند گذاشت. در مورد تلفات جهانی کوسه‌ها در سال ۲۰۱۸ میلادی تنها شش مورد و در سال ۲۰۲۱ میلادی ۱۱ مورد ثبت شده بودند. این در حالیست که سالانه میلیون‌ها نفر در اقیانوس شنا می‌کنند. واقعیت آن است که کوسه‌ها نمی‌خواهند ما را بخورند.

غذای طبیعی آنان ماهی‌ها هستند نه پستانداران ساکن خشکی از جمله انسان‌ها. متاسفانه، ما غذای طبیعی برخی از پشه‌ها هستیم و زمانی که گونه‌های خاصی از پشه‌ها با نیش خود به پوست ما نفوذ می‌کنند ممکن است ما را با میکروب‌های موجود در بزاق خود آلوده کنند یک مجموعه ترشحی فوق‌العاده پیچیده پر از پروتئین که برخی از آنها به عنوان راز علم باقی مانده اند.

عکس روز

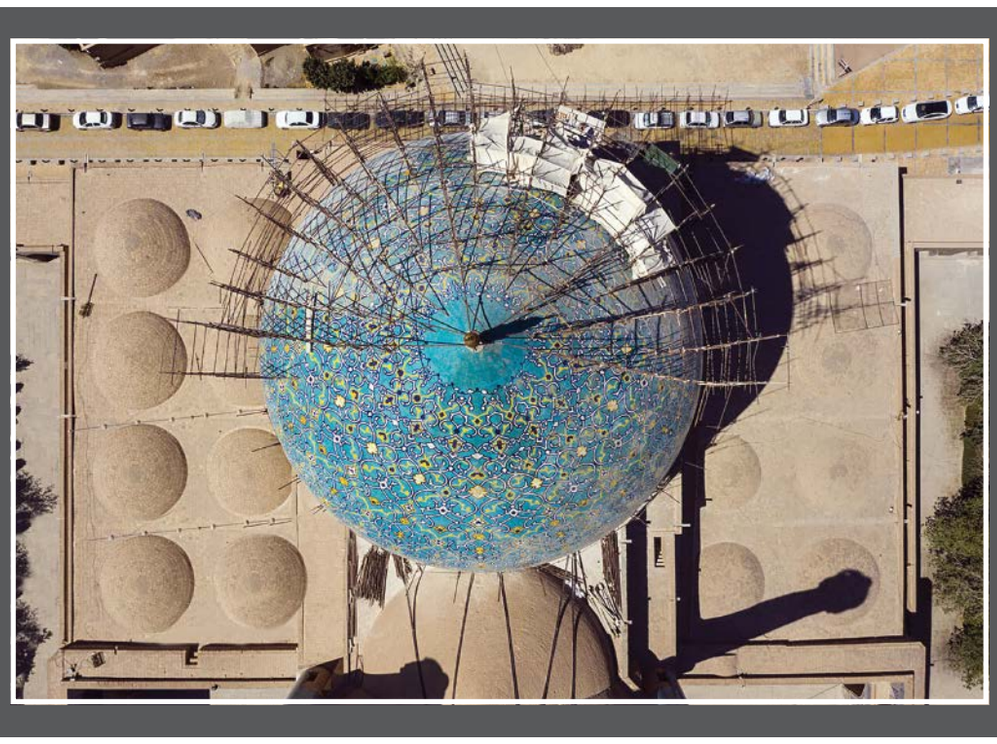

مرمت و احیای گنبدهای اصفهان که سال‌ها با چالش مواجه شده بود بعد از ۱۱ سال در فاز جدید مرمت که شامل اعوجاج در گنبد مسجد امام(ره) و تغییر رنگ در مسجد شیخ لطف‌ا... باعث شکلی نامتقارن از گنبد در هر دو بنا شده است.
عکس: مهر

حاشیه خبر

مهمونی میلیونی به عشق علی علیه‌السلام

جشن عید غدیر با حضور میلیونی شهروندان در تهران برگزار شد

یک مهمانی به وسعت یک ایران اما به طول ۱۰ کیلومتر در دل پایتخت. امسال هم همچون سال‌های گذشته برگزاری آیین و جشن‌ها در کوچه و خیابان‌های شهر به مناسبت عید غدیر دیدنی بود، از آذین‌بندی خیابان‌ها گرفته تا نورافشانی و پخش گل و شیرینی اما امسال یک مهمانی عظیم هم در کنار این روال همیشگی در جریان بود؛ جشن بزرگ مهمونی ۱۰ کیلومتری غدیر، که در روز عید فرخنده غدیر خم از ساعت ۱۸ تا ۲۲ از چهارراه ولی‌عصر(عج) تا پل پارک‌وی با حضور میلیونی شهروندان برگزار شد. در مسیر این اجتماع بزرگ مردمی بیش از ۶۰۰ موکب خدمات متنوع و گسترده‌ای را ارائه کردند و همچنین بیش از دو میلیون پرس غذا و میان‌وعده برای مهمانان شرکت‌کننده در مراسم تهیه و تدارک دیده شده بود. اهدای بسته‌های متنوع کودکانه و اسباب بازی برای کودکان و نوجوانان نیز از دیگر برنامه‌های این مراسم بزرگ بود، ضمن این‌که در ۷۰ استیج در طول مسیر اجرای سرود برگزار شد و در نقاطی از مسیر یادشده نیز شهربازی برای بازی کودکان تعبیه شده بود. در کنار این موارد هم می‌توان به حضور عوامل برنامه‌های عصرجدید، خندوانه، میدون، مل مل، منم بچه مسلمان، رنگین‌کمان، خاله شادونه، عمو مهربان و سایر شخصیت‌های محبوب اشاره کرد. در طول مسیر هم نمادهای شهری و آماده‌سازی خیابان مناسب حضور در این اجتماع مردمی بود. نقش بستن تصویر فاخر برابر سازه‌های تبلیغاتی شهر، نورپردازی و آذین‌بندی میادین و خیابان‌ها و نصب المان‌ها و احجام هنری مرتبط با مفاهیم و پیام‌های عید بزرگ شیعیان همراه مراسم و جشن‌های مردمی رقم می‌خورد. تمهیدات تدارک دیده شده از سوی مدیریت شهری در راستای سهولت حضور در این اجتماع هم قابل توجه بود. به این معنا که با توجه به برگزاری جشن عید با عنوان مهمونی ۱۰ کیلومتری عید غدیر در مسیر خط ویژه (اتوبوس) از چهارراه ولی‌عصر(عج) تا چهارراه پارک‌وی، تمهیدات و تدابیر لازم به منظور رفاه بیشتر حال شهروندان و شرکت‌کنندگان در مراسم در نظر گرفته شد. همچنین آن‌طور که به چشم می‌آمد ایستگاه‌هایی که در مسیر این مراسم قرار داشتند به‌ویژه ایستگاه‌های تئاتر شهر و میدان حضرت ولی‌عصر(عج)، آماده ارائه سرویس ویژه به شرکت‌کنندگان و مسافران بودند. آنچه در این اجتماع میلیونی بیش از همه به چشم می‌آمد حضور خودجوش شهروندانی بود که در این رویداد شرکت کرده بودند و شیرین‌تر از این حضور، این‌که بیش از ۶۰۰ مجموعه مردمی برای شرکت و پذیرایی در مهمانی ۱۰ کیلومتری روز غدیر از چهارراه پارک‌وی تا چهارراه ولی‌عصر(عج) اعلام آمادگی کرده بودند و پای کار آمدند.

نکته روز

چرا آفت درختان بلوط یک مساله مهم معیشتی است؟

آفت به زندگی

محمدرضا هادیلو
دبیر گروه ایران

حدود چهار دهه پیش یعنی سال ۱۳۶۲ بود که گزارش شد آفتی در ایران مشاهده شده که میزبان آن فقط درخت بلوط است اما چندسالی می‌شود که در مورد هجوم پروانه‌های سفید و روزگار سیاه جنگل‌های بلوط هشدارهای زیادی داده می‌شود. ولی انگار نه گوش شنوایی پیدا می‌شود و نه سازمان و نهاد و مدیری که مسؤولیت حفاظت از این درختان را برعهده بگیرد. از وسعت جنگل‌های بلوط زاگرس همین بس که بدانیم شش میلیون هکتار از شمال غربی تا جنوب غربی کشیده شده و جمعیتی حدود ۱۰ میلیون نفر در محدوده این جنگل‌ها روزگار سپری می‌کنند. خانواده‌هایی که امرار معاش و ارتزاق‌شان به زنده بودن بلوط‌ها وابسته است و هر اتفاق ناگواری که برای این درختان بیفتد، تاثیر مستقیمی بر زندگی آنها دارد. وخامت جنگل‌های بلوط به جایی رسیده که در کنار سازمان منابع طبیعی و آبخیزداری، ستاد بحران نیز هر روز تشکیل جلسه می‌دهد تا برای مقابله با آفت پروانه سفید برگ‌خوار چاره‌ای بیندیشند. اما چرا خروجی جلسات، نشست‌ها و تصمیمات به نقطه مشخصی نرسیده و تاثیری در بهبود اوضاع ندارد را باید در میزان اطلاعات و عزم مدیران جست‌وجو کرد. وقتی در این شرایط سخت، سرپرست سازمان منابع طبیعی و آبخیزداری کشور از نامگذاری یک روز به نام «بلوط» سخن می‌گوید باید به مدیریت شعاری و بنری بیش از پیش پی برد. «روز بلوط» و «جشن بلوط»، برگزاری مراسم عروسی در قبرستان است. در روزگاری که بلوط‌ها در حال جان دادن هستند و ۱۰ میلیون نفر منتظر طرح و برنامه‌ای برای مقابله با آفت نابودکننده بلوط‌های زاگرس، چشم انتظار ورود مسؤولان نشسته‌اند، بحث روی روز بلوط نه «آب در هاون کوبیدن» که خلط کردن بحث و به گمراهی کشاندن نگاه‌هاست. پروانه جوانه‌خوار بلوط، یکی از مهم‌ترین آفات برگخوار در جنگل‌های زاگرس محسوب می‌شود. با تغذیه لاروها از جوانه‌ها و برگ‌های بلوط، هر ساله درختان زیادی با از دست دادن برگ‌هایشان به سمت زوال سوق داده می‌شوند. اتفاقات امروز محصول به‌هم خوردن اکوسیستم، دستکاری طبیعت، تغییر اقلیم، کمبود بارش‌ها و سرمای زمستان و یخبندان و از بین رفتن دشمنان طبیعی آفت‌ها طی دهه‌های اخیر است که موجب شده تا پروانه سفید و آفت جوانه‌خوار بلوط در جنگل‌های زاگرس طغیان کند. هجومی مرگبار که درختان بلوط را در معرض نابودی قرار داده است. اگر بحثی در ارتباط با حفاظت از جنگل‌های زاگرس مطرح است باید به مانند سایر حوزه‌های کشاورزی، صنعت، راه، سدسازی و برتر از نفت و پتروشیمی برای آن برنامه‌ریزی کرد و اقدامات اساسی را در دستور کار قرار داد.

چهره‌ها

۱

رسوایی در باکینگهام

رسوایی پی رسوایی! کاخ باکینگهام به‌نظر می‌رسد از حواشی ساکنان‌شان اشباع شده است. ردپای مگان مارکل، عروس این خانواده هم در تمامی این حواشی پیداست. تازه‌ترین این رسوایی‌ها اما مربوط به کتابی است که به‌تازگی منتشر شده و در آن فهرست‌وار از دروغ‌های مگان مارکل برای ورود به باکینگهام پرده برداشته است. کتاب «انتقام» نوشته تام بوئر به‌تازگی منتشر شده و در بخش‌های بسیاری از این کتاب به پنهانکاری‌ها و برنامه‌ریزی‌های مختلف مگان مارکل برای نزدیکی به شاهزاده هری نوشته است. به‌عنوان مثال حالا مشخص شده است که مگان مارکل با خرج مبلغ قابل‌توجهی، یک مصاحبه با نشریه مهمی را خریده است تا در آن از علاقه شدیدش به شاهزاده هری بگوید؛ مصاحبه‌ای که در زمان انتشارش بسیار سروصدا به‌پا کرده بود و حالا مشخص شده به‌نوعی جعلی است. یا در مورد دیگری فاش شده است که عروس خانواده سلطنتی نه‌تنها در هیچ فعالیت خیرخواهانه‌ای دست ندارد بلکه به نوعی نسبت به خیریه‌ها دافعه دارد و در انجام امور فعالیت آنها سنگ‌اندازی کرده است. حالا او از تام بوئر هم شکایت کرده است چراکه به گفته بسیاری، او دیوانه توجه و دیده شدن است.

۱

پایان تلخ و تلخی بی‌پایان

پس از ماه‌ها حرف و حدیث رابرت لواندوفسکی از بایرن‌مونیخ به بارسلونا رفت. این انتقال پایان داستان هشت ساله مهاجم لهستانی و پرافتخارترین باشگاه فوتبال آلمان بود.

دورانی که لواندوفسکی توانست علاوه بر قهرمانی در لیگ قهرمانان فوتبال اروپا، برای هشت سال پیاپی قهرمان لیگ آلمان نیز شود. البته دوران حضور لواندوفسکی در بایرن پایان خوشی نداشت و او در هفته‌های اخیر گفته بود دیگر علاقه‌ای به همکاری با این باشگاه ندارد. حتی زمانی که او در هفته سوم ژوئیه مجبور شد در اردوی تیم حاضر شود با سه روز تاخیر به تمرین رفت و در تمرینات کاملا بی‌انگیزه نشان داد. البته او مدت‌ها پیش گفته بود که «امکانی برای ادامه بازی کردن در این باشگاه» متصور نیست؛ گفته‌ای که موجب شد بسیاری از مسؤولان بایرن به این نتیجه برسند که او می‌خواهد از زیر تعهد به باشگاه شانه خالی کند. اگر بخواهیم از دید لواندوفسکی به ماجرا نگاه کنیم، می‌توان دلایل قانع‌کننده‌ای برای فشاری که او به بایرن وارد کرد تا راهی بارسلونا شود، پیدا کنیم. به‌رغم رکورد حیرت‌آور ۳۴۴ گل در ۳۷۵ بازی طی هشت سال حضور در بایرن مونیخ، مدت زیادی طول کشید تا توجه جهانی کافی به این مهاجم برجسته جلب شود. لواندوفسکی بارها در گرفتن توپ طلای فوتبال اروپا ناکام ماند و در این مدت فقط توانست عنوان بازیکن سال فیفا در سال‌های ۲۰۲۰ و ۲۰۲۱ را به‌دست آورد. از این گذشته لواندوفسکی هرگز نتوانست آن‌طوری که انتظار می‌رفت ارزش نامش را بالا ببرد و حامیان مالی ثروتمند و قراردادهای هنگفت همواره نصیب مهاجمانی دیگر شد. انتقال به بارسلونا برای مهاجمی که مدتی دیگر ۳۴ ساله می‌شود، احتمالا آخرین شانس برای به‌دست آوردن میراثی در خور نامش است و بارسلونایی که با هدایت ژاوی تلاش می‌کند به روزهای اوج بازگردد، احتمالا بهترین مکان برای رسیدن به چنین مقصودی به‌شمار می‌رود.

۳

دلقکی در صحرا

با پایان سفر منطقه‌ای جو بایدن، رئیس‌جمهور آمریکا و بازگشت وی به این کشور، همچنان واکنش‌ها نسبت به آن در رسانه‌های آمریکایی ادامه دارد. بینندگان شبکه آمریکایی فاکس‌نیوز نسبت به نتایج احتمالی سفر جو بایدن، رئیس‌جمهور آمریکا به عربستان سعودی، شک و تردیدهای جدی دارند. این شبکه در گزارش خود، ضمن اشاره به این مساله، عنوان کرد، جو بایدن که در گذشته عربستان سعودی را کشوری منفور و محمد بن‌سلمان، ولیعهد سعودی را در پرونده جمال خاشقچی، قاتل توصیف کرده بود، در این سفر از مقامات ریاض خواست میزان تولید نفت‌شان در بازارهای جهانی را افزایش دهند.

شان هانیتی، مجری این برنامه فاکس‌نیوز در سخنانی در این‌باره گفت: بایدن هفته فاجعه‌بار دیگری از دوران ریاست‌جمهوری‌اش را به پایان رساند؛ این هفته مملو از گاف‌های عجیب، سیاست‌های شکست‌خورده و البته گزارش‌های اقتصادی وحشتناک (در ارتباط با وضعیت اقتصادی آمریکا) بود. در پی پخش این برنامه بینندگان فاکس‌نیوز، پیام‌های جالب‌توجهی را در ارتباط با سفر بایدن به عربستان سعودی کامنت کردند. یکی از آنها نوشته «سعودی‌ها به برَندون (لقب جو بایدن) و این سطح از ناتوانی وی خندیدند!» یا در کامنت دیگری، یکی از مخاطبان این شبکه نوشته است «سعودی‌ها به این دلقک خندیدند؛ وی چگونه توانست کشور بزرگ آمریکا را به سطحی از عجز و ناتوانی برساند که گدایی نفت کند! بایدن رقت‌انگیز است!»

۲

والا سرگردونتم، حیرونتم!

مرگ برای بعضی‌ها با گذر زمان عادی نمی‌شود و هستند چهره‌هایی که با گذشت زمان هنوز هم فقدان‌شان تازگی دارد و انگار همین چند روز پیش این جهان را ترک گفته‌اند. خسرو شکیبایی یکی از آنهاست. امروز درست ۱۴ سال می‌شود که جای او در سینمای ایران خالی است. می‌توان بی‌شمار سکانس ماندگار از حضور او در ۵۰ فیلمی که در آن نقش داشت، فهرست کرد اما یکی از حضورهای پریشان‌وار خسرو شکیبایی در فیلم کوتاه دختر دایی گمشده ساخته داریوش مهرجویی است؛ فیلمی که او در آن حال خوب و دیوانه‌ای دارد! سکانسی از حضور او که حتی نوشتن آن سکانس حال خوب بازی خسرو شکیبایی را به ذهن می‌آورد:

شکیبایی: ببینین بچه‌ها، من یه چیزی می‌خوام، یه آهنگی می‌خوام که تم غروب داشته باشه، جدایی و فراق و نداشتن ... می‌دونین؟ ... ساحل دریا... دارین چیزی؟
شکیبایی: حالا من یه چیزی دارم (داد می‌زند) رضا جان ... رضا
شکیبایی: بیا اون چی بود؟ ... اون یارو... چی چی چی بود؟
شریفی‌نیا: اون آهنگ محلیه؟
شکیبایی: آها آها... اون آهنگ محلیه.
(شریفی‌نیا از یکی کاغذ را می‌گیرد)
شکیبایی (به گروه نوازندگان): یه دقیقه واستا چیز کنین... شما چیزشو بلدین؟
شکیبایی (کاغذ به دستش می‌رسد و ذوق می‌کند): ها.. دختر دایی طعمه دریاشده، دختر دایی... این... اینو برا من چیز کنین.

کات به نوازنده‌هایی که می‌نوازند، شریفی‌نیا مثل بچه شرهایی که بهشان گفته‌اند آرام بگیرند، سر تکان می‌دهد. می‌خوانند: دختر دایی طعمه دریاشده / دختر دایی گمشده / دختر دایی روح سرگردان شده / دختر دایی گمشده...

چهره شکیبایی، نگاه به ناکجا، سر تکان دادن آرام. ناگهان صدای ترسناک هوم یک ارگ کلیسایی در پس‌زمینه است. همان که موقع خواب‌های هامون هم سر و کله‌اش پیدا می‌شد (آهنگساز اینجا هم چشم‌آذر است) انگار شکیبایی در عالم دیگری است. یا لحظه‌ای کابوس زندگی دیگری از سرش گذشت.